

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarate de inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Orhei din 29 septembrie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, în cauza penală în privința lui:

Sîrghi Alexandru xxxx, născut la xxxx, originar din or. xxxx, domiciliat în satul xxxx, raionul xxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.04.2015 - 29.09.2016;

Instanța de apel: 22.10.2016 - 04.05.2017;

Instanța de recurs: 04.07.2017- 06.09.2017,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Orhei din 29 septembrie 2016, Sîrghi Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin.(5) Cod penal la 8 (opt) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de trei ani.

Acțiunea civilă s-a admis parțial și s-a dispus încasarea de la Sîrghi Alexandru în beneficiul lui Purcel Nicu prejudiciul material în sumă de 160000 (una sută șaiszeci mii) lei, prejudiciul moral în mărime de 10000 (zece mii) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1500 (una mie cinci sute) lei, în rest, pretențiile din acțiunea civilă în cuantumul prejudiciului moral de 52000 lei s-au respins ca neîntemeiate.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilit că, Sîrghi Alexandru organizând activitatea întreprinderii individuale „SÎRGHI ELENA” cu sediul în satul Vatici, raionul Orhei, cu genul de activitate - fabricarea produselor de morărit, ce aparține soției sale, Sîrghi Elena, urmărind scop de profit și dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, abuzând de încrederea ce i-a fost acordată de Purcel Nicu, înșelându-l și promițându-i realizarea în comun a unei afaceri aducătoare de profit în domeniul producerii fulgilor din cereale, cu repartizarea egală a veniturilor și includerea în calitate de asociat la ÎI „SÎRGHI ELENA” cu cota de 50%, folosindu-se de autoritatea întreprinderii administrate, având de la bun început intenția de a nu-și realiza

promisiunea mincinoasă și să nu execute angajamentul asumat, sub pretextul realizării afacerii menționate în comun, procurării echipamentului și extinderii afacerii, în luna ianuarie 2014, în or. Orhei a solicitat și a primit de la Purcel Nicu suma de 120 000 lei, pe care a trecut-o ilegal în folosul său, adică a însușit-o.

Ulterior, în scopul obținerii prin înșelăciune de la Purcel Nicu a altor mijloace bănești, pentru a diminua vigilența și a dezinforma victima despre cota-parte ce-i revine din patrimoniul întreprinderii, la 30 ianuarie 2014, fără împuternicirea fondatorului ÎI „SÎRGHI ELENA”, a întocmit o factură nr. HC 1505865, lipsită de autenticitate, precum că ÎI „SÎRGHI ELENA” a furnizat lui Purcel Nicu un aparat de fasonat cu costul de 80 000 lei, un aparat de produs fulgi din cereale cu costul de 120000 lei și în luna februarie 2014, în or. Orhei, sub același pretext de realizare a afacerii în comun menționate, procurării echipamentului și extinderii afacerii, a solicitat și a primit în două rate de la Purcel Nicu suma de 40000 lei, sume de bani pe care le-a trecut ilegal în folosul său, adică le-a însușit, cauzându-i pătitimului Purcel Nicu o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 160 000 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea apelului a invocat că:

- în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine faptul că Sîrghi Alexandru a împrumutat de la Purcel Nicu bani în sumă de 160000 lei, pe care urma să-i întoarcă în decurs de un an de zile și astfel, fiind negociat și acordul între inculpat și partea vătămată, fapt confirmat atât de partea vătămată cât și de martorul Natalia Stăvilă, care este și mama părții vătămate;

- partea vătămată nu s-a adresat în instanța civilă, dar s-a adresat direct cu cerere de pornire a urmăririi penale în privința inculpatului, ca prin pornirea dosarului penal să fie intimidat, punându-se în situația să nu poată să realizeze obligațiunile asumate față de Purcel Nicu;

- instanța de judecată a emis sentința de condamnare în privința lui Sîrghi Alexandru în lipsa constatării, descrierii și probării acțiunilor concrete a ultimului, emiterea unei sentințe de condamnare cu încălcarea principiului contradictorialității în procesul penal, ca element fundamental al dreptului la un proces echitabil, sub aspectul ignorării totale a argumentelor invocate de partea apărării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017 a fost admis parțial apelul declarat, casată sentința instanței de fond, inclusiv și din oficiu și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sîrghi Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 190 alin.(4) Cod penal la 7 (șapte) ani 2 (două) luni închisoare, cu privarea de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciare tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Colegiul penal a relevat că, instanța de fond la data pronunțării sentinței Judecătorei Orhei din 29 septembrie 2016, a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, iar aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, însă, instanța de apel, a considerat necesar de casat parțial sentința respectivă din următoarele motive.

Prin Legea nr.207 din 29.07.2016, în vigoare 07.11.2016, art. 126 Cod penal a fost modificat, dispozițiile acestuia consfințind că se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Prin urmare, Colegiul penal a considerat că prin prisma prevederilor art. 126 alin. (1) Cod penal, în vigoare, proporțiile deosebit de mari vor constitui suma de 169000 lei, respectiv, faptele inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal.

În acest context, Colegiul a relevat că în speță sunt aplicabile prevederile art. 126 Cod penal, modificat prin Legea nr.207 din 29.07.2016, în vigoare 07.11.2016, or, conform art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

În continuare, Colegiul a indicat că, inculpatul nu și-a recunoscut vina, însă vinovăția acestuia de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal se demonstrează prin declarațiile părții vătămate, a martorilor Stăvilă Natalia, Sîrghi Elena, Mușat Vasile, Cojocaru Ion, precum și prin materialele cauzei.

Colegiul a stabilit că, probele cercetate în cadrul ședinței de judecată atestă că inculpatul, prin înșelăciune și abuz de încredere 1-a convins pe partea vătămată să-i transmită suma de 120000 lei, eliberând în acest sens o factură nr. HC 1505865, fără împuternicirea fondatorului ÎI „SÎRGHI ELENA”, care este lipsită de autenticitate și fără putere juridică, precum că întreprinderea individuală „SÎRGHI ELENA” a furnizat lui Purcel Nicu un aparat de fasonat cu costul de 80 000 lei și un aparat de produs fulgi din cereale cu costul de 120 000 lei.

În aceste împrejurări, s-a reținut că prin acțiunile sale, Sîrghi Alexandru a avut scopul de a convinge partea vătămată despre veridicitatea intenției sale de a realiza în comun o afacere, în domeniul producerii fulgilor din cereale, cu repartizarea egală a veniturilor și includerea părții vătămate, în calitate de asociat la ÎI „SÎRGI ELENA”, cu cota de 50%, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunea mincinoasă și să execute angajamentul asumat.

Mai mult, urmărind același scop, inculpatul a primit în două rate suma de 40000 lei de la Purcel Nicu și astfel, prin înșelăciune, Sîrghi Alexandru a convins partea vătămată, să investească suma de 160000 lei, iar pentru a o asigura că îi va restitui suma integrală și de a nu-i ridica utilajul de producție, la 08 mai 2014, inculpatul i-a eliberat părții vătămate o recipisă, în care a indicat că a primit suma respectivă, creând astfel imaginea de un executor de bună-credință, pentru a-l convinge că se va achita cu datoria de 160000 lei timp de o lună de la întocmirea acesteia, în caz contrar, a indicat în recipisă despre posibilitatea ridicării utilajului conform facturii fiscale nr. HC 1505865 de către partea vătămată.

Prin urmare, Colegiul penal a reiterat că argumentele inculpatului invocate în cererea de apel nu pot fi reținute, or, motivele lui Sîrghi Alexandru au fost combătute și demonstrează vina acestuia.

Argumentele inculpatului, precum că acesta nu a comis infracțiunea incriminată, însă a fost doar în imposibilitate de a executa o obligație civilă asumată, sunt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, or delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil, se face luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și disponibilitatea efectivă a acestuia de a-și executa angajamentele. Din probele administrate s-a constatat cert că Sîrghi Alexandru a avut de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunea și să execute angajamentul asumat.

Circumstanțele cauzei în ansamblu indică la faptul că este necesar de a aplica inculpatului pedeapsa închisorii în limita sancțiunii normei penale nominalizate, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de trei ani.

5. Împotriva hotărârilor a depus recurs ordinar inculpatul, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

Recursul este în sine, o copie a apelului, conținând absolut aceleași motive, adică dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, fără a invoca solicitări suplimentare.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul, solicitând a fi declarat ca inadmisibil recursul inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii*

instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului rezultă că inculpatul nu indică careva eroare de drept prevăzută la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă își invocă dezacordul cu condamnarea de comiterea infracțiunii incriminate, solicitând achitarea sa, temei de recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, ea cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la casarea sentinței instanței de fond, corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu au confirmat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 190 alin. (4) Cod penal.

Totodată, conform art. 414 Cod de procedură penală la rejudecarea apelului instanța a verificat probele și înscrisurile anexate la cauza penală și a celor suplimentare invocate de către părți, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată.

Instanța de recurs respinge afirmațiile recurentului, ca fiind neîntemeiate, deoarece decizia instanței de apel cuprinde răspunsuri la toate argumentele invocate de apelanți, fiind specificate și motivele pe care se întemeiază soluția.

Totodată, Colegiul reține că, *eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, dar trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

La acest capitol se remarcă că, sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Astfel, argumentele recurentului invocate în recurs, referirilor la nevinovăția sa, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor indicate în cererea de apel, pe care Colegiul le însușește.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că situația de fapt a fost just stabilită de către instanța de apel în urma analizei coroborate a întregului ansamblu probator administrat și expus în pct.4.1. al prezentei decizii, încadrarea juridică dată faptelor este corectă și corespunde situației de fapt reținute, corect instanța ajungând la concluzia privind casarea sentinței primei instanțe, prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare prin care acțiunile inculpatului au fost recalificate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, luând în considerație prevederile Legii nr.207 din 29.07.2016, în vigoare 07.11.2016, prin care art. 126 Cod penal a fost modificat și se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

De asemenea, Colegiul penal reține că argumentul precum că, *nu au fost întrunite elementele infracțiunii* este neîntemeiat și constituie o interpretare subiectivă a recurentului, or, instanța ierarhic inferioară corect a conchis că în acțiunile lui Sîrghi Alexandru sunt prezente toate elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal constată că hotărârea instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală și este întemeiată, iar

temeiurile invocate de către recurent nu persistă în cauză, nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate, prin urmare, prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat, pe motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, de inculpatul Sîrghi Alexandru, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 06 septembrie 2017.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun